

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Friderici Forneri Theologiæ Doctoris Canonici Ecclesiæ
Collegiatæ diui Stephani Bambergæ, De Temulentia
Malo, Eiusque Remediis, Variis Item Scitu Iucundissimis,
nec non vtilissimis de rebus, quæ in ...**

Förner, Friedrich

Ingolstadii, 1603

Cap. XXII. Temulentorum effugium primum; Ab Exemplis Noe & Loth
desumptum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45433

Ebrietatis oſores tibi adiunge, aut tu te illis. Nam *Ad Lucile*
 nulla res, ait Seneca, magis animos induit honeſtos, & *Epist. 8.*
 in prauum inclinabiles, reuocat ad rectum, quam bono-
 rum virorum conuerſatio, paulatim enim descendit in
 pectora, & vim præceptorum obtinet, frequenter aspici, *Sobrii con-*
 frequenter audiri. *uiuunt.*

CAPVT XXII.

Temulentorum effugium primum, ab Exemplis
Noë & Loth; deſumptum.

Ventum nunc ad vltimam huius libri ſecundi
 partem; ea continet ſolutionem, quorundam
 quaſi argumentorū, quibus temulenti, ſua pernicie,
 ad excuſandā Ebrietatem, vti conſueuerunt. Exor-
 diendum ergo ab iis quæ diuinis literis, vi quaſi ex-
 torta ſunt.

Primum itaq; hoc, veluti Gygantheo clypeo, ſuas *Obieſio*
 temulenti tuentur partes, Noë vir iuſtus ac Deo gratiſ- *prima.*
 ſimus, vtpote, quem ſolū à communi totius orbis inte- *Gen. 6.*
 ritu, per diluuium inducto, liberauerit, ad conſeruandam
 humani generis propagationem. Loth item, quem conſi-
 mili modo eripuit ex incendio Sodomitico, inebriauere *Gen. 19;*
 ſe. Atqui tamen à ſacra ſcriptura nuſquā reprehendi le-
 guntur. Cur ergo tantidem quod à te conſultum, Ebrietas
 execranda?

Reſponſio.

Ad Noë q; attinet, non inſicias eo, nec à ſacra ſcri- *Solutio.*
 ptura reprehenum, nec ab vllō eius interprete, ob
 peccatum, inebriando ſeſe, commiſſum. quī enim
 peccaret, ignorans omninō, nec noſſe valēs, nec noſ-
 ſe obligatus, in tali creatura, occaſionem talis, ac tan-
 ti peccati, ſublatare? Cur carpendus eſſet, vini natu-
 ræ, nec vllæ traditione maiorū, nec vllō vſu experi-
 tæ, tamen in- *ulta.*

vnquam? Et si verò culpam sibi nullam temulentia sua conflauerit, tamen eam, nec inultam tulit, nam quod ei nunquam aliàs contigerat, mente alienatus, ac sopore graui pressus, in tabernaculo suo nudus conspicitur, à iuniori filio ludibrio habetur, atque vanissimè irridetur. Hanc tu nullam temulentiam illatam noxam dixeras? quæ tamen culpa vacaret, atque ideo à nemine fuerit ipse reprehensus, pœnæ tamè exors non fuit, ut inebriatus, Ebrietatem, etiam absque vlla culpa contractam damno tamen, ac periculis non esse immunem.

Varie sententiae de Temulentia Loth.

Loth verò, qui omnino excusari possit, vix video cum ea in re ipsos quoque S. Patres, diuinarum scripturarum S. spiritu illuminatos commentatores, videri anticipiti sententia distractos. Quidam ex parte, quod omnino excusant; alij omnino ei vitio temulentiam illam vertunt. Quamobrem, operæ precium facturus videor, si quibusdam ipsorummet adductis testimoniis, huic rei lucem aliquam attulerò. Inter eos qui minus agunt, excusando, primus occurrit Ioan. Chrysostomus. is ita scribit. *Loth Ebrius factus est, non ex nimio vini amore, sed quia paulò largius bibit, non quidem ex incontinentia, sed ut leniret ac mitigaret tristitiam atque animi egritudinem, tam suam quam filiarum, ob bonorum amissionem, et cognatorum, amicorumque, atque uxoris interitum, et ob presentem solitudinem et penuriam perierat omnium.* Procopius item Gazæus in hunc modum loquitur. *Verum, Ebrietas Lothi imputatur calamitatis quæ afflixit omnem Sodomitarum gentem, quam impatientius senex ille, quasi quadam commiseratione tulit, ut eum facilius prostrauerit vinum, nec mirum id apud me, si sciat quis vbertim, ac superbibat deinde vini vel modicum, facilius multò inebriabitur, quam quiuis alius.* Quia caput, ad excipiendos vini fumos, lahymentorumque plurimum disponitur, Et iterum alio in loco

Comment. in Gen. c. 19.

Verum, Ebrietas Lothi imputatur calamitatis quæ afflixit omnem Sodomitarum gentem, quam impatientius senex ille, quasi quadam commiseratione tulit, ut eum facilius prostrauerit vinum, nec mirum id apud me, si sciat quis vbertim, ac superbibat deinde vini vel modicum, facilius multò inebriabitur, quam quiuis alius. Quia caput, ad excipiendos vini fumos, lahymentorumque plurimum disponitur, Et iterum alio in loco

Verum quæstio oritur ac moueri potest, quæ causâ impu-
 rit Loth, qui vini virtutem præcognitâ habebat, vt E-
 brietati operam dederit? Forſitan (vt reſponſum detur)
 largius merum ingurgitauerat, vt abigeret triſtitiam &
 natum, quem ex illa calamitate acceperat, & ſic vino ſe-
 metipſum nonnihil conſolatus eſt.

In caput
9. Gen.

Theodoretus partim incuſat partim excuſat. E-
 brietas inquit Loth, nonnullâ habet reprehensionē, venia

Quæſt. 69.
in Gen.

tatem temperatâ, ſiquidē per quâm egrè ferens & anxi-
 us, ſe omnibus ſimul bonis, ſua etiâ vxore ſpoliatum eſſe,
 viuo animi ægri tudinem ſolabatur. Nec cum filia illi vi-
 num largius ſunderent, quid filia ſtruerent, ac molirentur,
 intelligebat, ſed ad leniendam mitigandamq; triſtiti-
 am, id fieri ab illis, ſuſpicabatur. In altero extremo eſt

L. 22. Con-
tra Fau-
ſtum. 43.

D. Auguſt. Omnem excuſationis pretextum reii-
 cis. Hæc eius ſunt verba. Culpandus eſt Loth, nõ quan-
 tum ille inceſtus, ſed quantum illa Ebrietas merebatur.

Nam Ebrietatē, & lex æterna condemnat, quæ cibum &
 potum ſecundum ordinem naturalem, nõ niſi gratia con-
 ſeruanda ſalutis admittit. Quid enim cogebat, vt Loth, ſi-
 labus ſuis, crebra vina miſcentibus, aut fortasſe nõ mix-
 ta, crebro porrigentibus, conſentiret ac crederet? An per
 hoc filias, nimirum triſtitiâ ſingentes, ita voluit conſo-
 lari, vt illius deſtitutionis, & materni luclūs dolor, de
 cogitatione mentis ebræ fugaretur, etiam ipſas tantun-
 dem bibere exiſtimans, & aliqua fraude agentes, ne bibe-
 rent? Veruntamen, etiâ talem triſtibus ſuis adhibere con-
 ſolationē, quomodo virum iuſtum decuerit non videmus.

Hæc Auguſt. Idē ſentit Origenes de caſu iſto ſic di-
 ſputas. Audite & cauete, O vos, quibus Ebrietas nõ in
 crimine, ſed in vſu eſt. Decepit Loth Ebrietas, quæ Sodoma
 non deceperat. Vritur Ebrius flammis mulierum, quem

Homil. 5.
in Genes.

**Lib. i. de
Abraham.**

Sobrium sulphurea flamma nõ attigerat. Et S. Ambrosius: Discamus hinc, vitandam Ebrietatem, per quam crimina cauere non possumus. Nam quæ sobrii cauemus, per Ebrietatem ignorâtes committimus. Parum est, quod ea inflammat libidines, & accendit cupiditates corporis: ipsam quoque mentem subruit, & animum capiti, & sensum extorquet. Nesciunt quid loquantur, qui nimio indulgent vino, & iacent sepulti: Ideoque si qua per vinum deliquerint, apud sapientes Iudices venia quidem facta donantur, sed leuitatis notantur auctores: Quanta ipsa deformitas, vt soluantur vires, incessus vacillet. Multi se fortes putant, nunquid fortiores quàm Lotus? Num continentiores quàm Noë? Non vtique vitia Patriarcharum Scriptura exposuit, quos victos vino legimus, sed vt tu disceres, quid caueres. Ille nudus iacuit. Iste filiarum errori paruit. Et Noë iustus deceptus est, quia vini vis adhuc ignorabatur, sed in illo instructus es, ne tu ignorares. Loth filiabus se credidit, & per seueritatem madidam, vino solutus, commisit incestum ignarus. Tu sic bibe ne capiaris. Instruant nos Patriarchæ, non solum docentes, sed etiam errantes. Ideo iteratam est exemplum ebrietatis, vt confirmaretur magisterina cautionis. Hęc Ambrosius.

**Loco cita-
to.**

Adestum ergò, qui hoc pallio tuam integritatem. Quid hinc effugii? Quid præsidii capies? Imò, & maioris te culpæ reum faciunt, hæc exempla. Et vt S. Ambrosii verbis utar: *Illis instructus es vt tu ignorares, tam abominabile peccatum, & omnis mali fontem atq; scaturiginem, esse temulentiam,*

